

Sprawozdanie z działalności

Fundacji przeciwko Handlowi
Ludźmi i Niewolnictwu
“La Strada”

Za rok **2022**

La Strada – Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu zarejestrowana została w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000148272. Data rejestracji to 11 września 1996 roku. Organizacja ma swoją siedzibę w Warszawie, przy ulicy Pięknej 43.

W roku 2021 Fundacją kierował zarząd w składzie:

Irena Dawid – Olczyk - prezeska

Joanna Garnier - wiceprezeska

Laura Koba – sekretarz zarządu

Agnieszka Zobołowicz-Wiśniewska

Celem statutowym organizacji jest:

Działanie na rzecz poszanowania praw człowieka, zwalczanie handlu ludźmi, niewolnictwa i pracy przymusowej oraz przeciwdziałanie eksploatacji prostytutki a także przestępstwom przeciwko wolności i zdrowiu jednostki.

Cel realizowany jest poprzez:

1. Prowadzenie aktywnej akcji prewencyjnej związanej z handlem ludźmi w mediach, nieodpłatne publikowanie materiałów przestrzegających potencjalne ofiary i nieodpłatne kolportowanie ich w szkołach, urzędach pracy, placówkach granicznych, konsulatach, internatach, organizacjach kobiecych, agencjach towarzyskich oraz w innych miejscach,
2. prowadzenie telefonu zaufania, który ma służyć informacją o zagrożeniach wynikających z decyzji podjęcia pracy za granicą oraz jest telefonem kontaktowym dla ofiar handlu ludźmi,
3. wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej ofiar handlu ludźmi,
4. wspieranie ofiar handlu ludźmi w kontaktach z organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości,
5. pomoc prawną świadczoną przez uprawnione do tego osoby i instytucje oraz nieodpłatne udzielanie informacji o takich osobach i instytucjach,
6. prowadzenie szkoleń oraz przygotowywanie nieodpłatnie udostępnianych opracowań dla specjalistów i służb zajmujących się zwalczaniem przestępstwa handlu ludźmi
7. podnoszenie świadomości społecznej poprzez informowanie opinii publicznej o problemach społecznych wiążących się z problemem handlu ludźmi

Fundacja „La Strada” od roku 1996 lat realizuje swoją misję, którą jest przeciwdziałanie handlowi ludźmi. Jesteśmy najstarszą w Polsce organizacją, która zajmuje się tylko tym problemem w jego wszystkich aspektach. W naszej pracy staramy się reagować na wszelkie przejawy handlu ludźmi i

pracy przymusowej, śledzić trendy i reagować na nie a przede wszystkim wspierać osoby, które ucierpiały. **Od roku 2017 mamy status Organizacji Pożytku Publicznego.**

Jesteśmy jednym z wykonawców Krajowego Planu przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz wykonawcą (od roku 2009) zadania publicznego pn. prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi.

Działania realizowane w roku 2022

Rok 2022 był kolejnym rokiem pracy w pandemii, na szczęście kończącej się, jednak zdarzyło się kolejne nieszczęście: wojna w Ukrainie, co w sposób znaczący wpłynęło na naszą pracę i sprawiło, że pojawiły się nowe zadania i oczekiwania. Pomimo tego jednak, podobnie jak w latach poprzednich realizowaliśmy zadania z zakresu pomocy ofiarom handlu ludźmi, profilaktyki handlu ludźmi, działania szkoleniowe i inne których celem jest poprawienie sytuacji pokrzywdzonych oraz szeroko pojęta eliminacja handlu ludźmi. Podejmujemy także działania mówiące o handlu ludźmi w sposób nieoczywisty, tak jak realizowana w roku 2021 i zakończona w roku 2022 kampania: Galeria Anty Modern Slavery.

Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla ofiar handlu ludźmi (KCIK)

KCIK jest zadaniem realizowanym na zlecenie Ministra SWiA , finansowanym z budżetu Państwa i przyznawanym w drodze konkursu. Jest to nasze główne źródło finansowania, jednak kwota dotacji nie została zmieniona od kilku lat. Krajowe Centrum (KCIK) jest odpowiedzią na potrzeby osób, które są lub mogą być ofiarami handlu ludźmi, zarówno obywateli polskich jak i cudzoziemców. Jego celem jest udzielenie specjalistycznego wsparcia ofiarom handlu ludźmi zgodnie z przysługującymi im uprawnieniami i obowiązującymi w Polsce uregulowaniami prawnymi. Praktycznie cała pomoc osobom pokrzywdzonym realizowana jest w ramach KCIK. Zadanie realizujemy wspólnie z partnerem: Stowarzyszeniem PoMoc z Katowic.

W ramach KCIK realizowane są następujące zadania:

- ✚ całodobowe prowadzenie telefonu zaufania,
- ✚ interwencja kryzysowa,
- ✚ wspieranie identyfikacji ofiar,
- ✚ asystowanie ofierze podczas kontaktu z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości,
- ✚ wsparcie psychologiczne,
- ✚ pomoc tłumacza,
- ✚ konsultacje prawne,

- ✚ organizacja transportu ofiary na terenie kraju
- ✚ pośrednictwo i wsparcie w kontaktach z instytucjami
- ✚ prowadzenie schroniska dla ofiar handlu ludźmi

- ✚ konsultacje dla instytucji państwowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych w zakresie pracy z ofiarami handlu ludźmi
- ✚ prowadzenie poradnictwa prewencyjnego dla przypadków indywidualnych oraz dla instytucji/podmiotów świadczących pomoc ofiarom.

Do roku 2017 w ramach KCIK prowadzone były także zajęcia profilaktyczne dla młodzieży i osób potencjalnie zagrożonych handlem ludźmi, jednak od roku 2018 zamiast profilaktyki mamy reintegrację.

Pomoc pokrzywdzonym

Pomoc ofiarom handlu ludźmi odbywa się przede wszystkim w ramach KCIK. W roku 2022 pomoc otrzymały **254** osoby, będące ofiarami lub domniemanymi ofiarami handlu ludźmi. W tej liczbie było 99 kobiet i 155 mężczyzn. Uwagę zwraca pierwsza od kilku lat większa liczba mężczyzn niż kobiet. Praca z ofiarą handlu ludźmi/pracy przymusowej jest procesem trudnym i wymagającym wielu nakładów. Zawsze zaczynamy od diagnozy potrzeb i oceny sytuacji pokrzywdzonej lub pokrzywdzonego, w tym stanu zdrowia oraz sytuacji prawnej lub pobytowej. W ramach oferowanej pomocy osoby mogą skorzystać z interwencji kryzysowej oraz zaspokojenia podstawowych potrzeb takich jak: bezpieczne schronienie, pomoc medyczna, konsultacje psychologiczne, pomoc socjalna oraz pomoc prawna. Praca bezpośrednia z ofiarą, to także kontakt bezpośredni: spotkania w biurze Fundacji lub w miejscu przebywania osoby na terenie Warszawy. Zazwyczaj taka forma pracy ma charakter stały, regularny i często zależy od aktualnych potrzeb danej osoby i jej kondycji. Zwykle trwa do usamodzielnienia się osoby. Praca odbywa się w systemie *case managementu*, czyli kompleksowej pracy jednego pracownika z jedną osobą. Jak już wspomniano w roku 2022 większość osób, które się do nas zgłosiły, to osoby wykorzystane w pracy, przeważnie pochodzące z krajów Ameryki Łacińskiej. Jednym z powodów tak dużego napływu osób z tak daleka jest ruch bezwizowy, który dotyczy praktycznie całej Ameryki Łacińskiej, ponadto prawdopodobne jest, że osoby przyjeżdżały aby zastąpić obywateli Ukrainy na pozostawionych przez nich miejscach pracy. Polska nadal potrzebuje rąk do pracy w takich sektorach jak: budownictwo, produkcja spożywcza, produkcja elementów metalowych itp. Ludzie są do Polski sprowadzani przez legalnie działające agencje pośrednictwa pracy. Obecnie handlarz ludźmi najczęściej działa pod płaszczykiem agencji zatrudnienia. Oczywiście poza obywatelami państw Ameryki Łacińskiej zgłaszali się obywatele Ukrainy, będący uciekinierami przed wojną a także uciekający przed wojną w Ukrainie obywatele innych państw (Iran, Nigeria). Trafiły do nas także osoby z granicy białorusko-polskiej.

Osoby którym udzielono pomocy pochodziły z Polski i z 30 krajów Europy, Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej.

Obywatelstwo	Liczba osób
Argentyna	3
Azerbejdżan	1
Birma	1
Czechy	1
Filipiny	11
Gwatemala	50
Gwinea	4
Honduras	1
Indie	2
Iran	1
Jemen	2
Kamerun	1
Kenia	1
Kolumbia	52
Kongo	3
Litwa	1
Maroko	1
Mauritius	2
Meksyk	18
Mołdawia	2
Nigeria	2
Polska	23
Rosja	1
Sierra Leone	6
Słowacja	3
Tajlandia	1
Uganda	11
Ukraina	14
Wenezuela	32
Wybrzeże Kości Słoniowej	2
Zimbabwe	1
Ogółem	254

Osoby pokrzywdzone otrzymywały następującą pomoc:

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających
Interwencja kryzysowa	152
Diagnoza potrzeb	228
Pomoc medyczna	102
Pomoc psychologiczna	94
Zakwaterowanie bezpłatne	129
Zakwaterowanie płatne	80
Pomoc prawna	128
Pomoc w legalizacji pobytu	40
Pomoc w odtworzeniu dokumentów	16
Tłumaczenie (płatne i wolontarystyczne)	178

Pomoc w dobrowolnym powrocie (współpraca z IOM)	57
Pomoc w powrocie na własną rękę	13
Pomoc w powrocie obywateli Polski do kraju (współpraca z Fundacją Barka z Holandii)	2

Oczywiście spektrum świadczonej przez nas pomocy jest znacznie szersze i staramy się, aby była ona dostosowana do potrzeb.

Formy wykorzystania osób, którym udzielono pomocy:

Forma wykorzystania	Liczba osób
Eksploracja seksualna	24
Praca przymusowa	167
Wykorzystanie seksualne	5
Zmuszanie do żebrania	3
Zmuszanie do małżeństwa	1
Zmuszanie do popełniania przestępstw	1
Zmuszanie do określonych zachowań	1
Inne (przemoc i uprowadzenie, niewolnictwo domowe, przemoc domowa)	7
Naruszenie praw pracowniczych	16
Niewykorzystany	13
Brak danych	3
Uchodźcy	3

Podobnie jak w roku poprzednim najczęściej było przypadków związanych z pracą nie będącą seksbiznesem. Już od wielu lat notujemy zmniejszającą się liczbę przypadków wykorzystywania w prostytucji lub innych formach seksbiznesu przy zwiększającej się ilości przypadków wykorzystywania w zwykłej pracy. Pomimo to, w świadomości ogólnej nadal uważa się, że handel ludźmi to handel kobietami do prostytucji. Wśród klientów znalazło się także 13 osób niewykorzystanych. Były to przeważnie dzieci towarzyszące swoim rodzicom.

Na potrzeby osób pokrzywdzonych Fundacja La Strada prowadzi obecnie trzy schroniska dla ofiar handlu ludźmi w Warszawie: schronisko dla dorosłych kobiet oraz dwa mieszkania rotacyjne dla mężczyzn i par/małżeństw. Schronisko dla kobiet nie jest tylko miejscem zakwaterowania, lecz także miejscem intensywnej pracy socjalnej i psychologicznej oraz reintegracji. W schronisku pracują pracownicy socjalni i psycholodzy. Codziennie w godzinach 20.00 – 8.00 przebywa tam pracownik pozostający do dyspozycji mieszkanek. Osoby mieszkające we wszystkich placówkach mają zapewnione wyżywienie, artykuły higieniczne oraz środki czystości. Mieszkanki i mieszkańcy sami sobie gotują, są też zobowiązani do przestrzegania regulaminu oraz zachowania ładu i porządku w zajmowanych pomieszczeniach.

Niezależnie od kwaterowania w naszych placówkach, osoby są umieszczane także w instytucjach współpracujących np. ośrodkach interwencji kryzysowej czy hostelach dla ofiar przemocy. W sytuacjach awaryjnych organizujemy noclegi komercyjne, płatne. Rok 2022 obfitował w sytuacje awaryjne, ponieważ zgłosiła się rekordowa ilość osób pokrzywdzonych. Sformalizowanie identyfikacji sprawiło, że nie każda domniemana ofiara handlu ludźmi po przesłuchaniu identyfikacyjnym dostaje zaświadczenie, które uprawnia do skorzystania z pomocy, tymczasem większość ośrodków przyjmuje osoby mające zaświadczenia.

Osoby niepełnoletnie – zgodnie z polskim prawem – kwaterowane były w placówkach opiekuńczych.

Telefon zaufania

Telefon zaufania jest podstawowym narzędziem pracy organizacji. Działa od roku 1995, natomiast linia całodobowa funkcjonuje od około 20 lat. Telefon interwencyjny jest czynny w biurze Fundacji pod numerem + 48 22 628 99 99 od poniedziałku do czwartku w godzinach: 9-18 i piątki w godzinach 9 - 16, natomiast w pozostałym czasie jako dyżur pod numerem telefonu: +48 605 687 750. Mamy też telefony: +48 22 628 01 20, który jest telefonem zaufania przypisanym do zadania „Krajowe Centrum” oraz telefon: +48 22 621 56 18 przeznaczony dla osób wietnamskojęzycznych (które ostatnio praktycznie nie kontaktują się). Korzystanie z tych telefonów sprzyja płynności i ciągłości pracy, która wymaga częstych rozmów telefonicznych, zwłaszcza w czasie interwencji kryzysowej. Jednocześnie przez cały czas musi być możliwy kontakt dla osób potrzebujących.

Telefon służy całodobowo potencjalnym ofiarom handlu ludźmi, ich bliskim, a także instytucjom. Dodatkowo komunikowano się z potencjalnymi ofiarami przy pomocy Facebooka (Messengera) Fundacji La Strada, poczty elektronicznej KCIK i Fundacji, a także komunikatora Whatsapp i sporadycznie Viber. Warto wspomnieć, że coraz więcej osób zgłasza się po pomoc samodzielnie, bez pośrednictwa instytucji czy służb (roku 2022 było to 49% wszystkich zgłoszeń, praktycznie połowa) właśnie dzięki komunikatorom. Dzieje się tak, ponieważ osoby z tych samych krajów przekazują sobie nasz numer telefonu oraz informacje, że można uzyskać pomoc. Rejestr połączeń telefonicznych zawiera 8521 połączeń, pamiętajmy jednak, że wiele osób komunikuje się wyłącznie za pomocą wiadomości tekstowych (whatsapp, messenger) w swoim języku. W roku 2022 językiem najczęściej używanym w komunikacji z pokrzywdzonymi był hiszpański, dlatego dużo korzystaliśmy z *google translate*. Z uwagi na wielką ilość zgłaszających się osób pochodzących z Ameryki Łacińskiej, opracowano zestaw pytań preidentyfikacyjnych w języku hiszpańskim. Dzięki nim, możemy wstępnie określić, czy zwracająca się o pomoc osoba jest ofiarą handlu ludźmi. Następnie osoba kierowana jest na

przesłuchanie identyfikacyjne (oczywiście jeśli wyraża na nie zgodę) prowadzone przez policję lub Straż Graniczną. Identyfikacja pozytywna skutkuje wydaniem osobie pokrzywdzonej specjalnego zaświadczenia, które uprawnia do skorzystania z pomocy i legalizuje osobę na terenie Polski. W roku 2022 kwestią najważniejszą i najtrudniejszą było kwaterowanie i wyżywienie osób.

Jak już wspomniano, tradycyjne rozmowy telefoniczne to tylko część kontaktów jakie odbywamy, zwłaszcza z osobami zgłaszającymi się po pomoc. Można śmiało powiedzieć, że być może drugie tyle, to wymiana wiadomości tekstowych, ponieważ wiele osób zgłasza się samodzielnie, pisząc wiadomość przez whatsapp lub messenger, bo tak jest taniej. Ponadto dzwonią osoby zgłaszające sytuację handlu ludźmi, oraz rodziny osób przebywających za granicą ale także pracownicy instytucji, które z racji wykonywanych zadań mogą zetknąć się z sytuacją handlu ludźmi. Udzielono **4334** konsultacji dla instytucji (sądy, prokuratury, policja, SG, ośrodki pomocy społecznej, szkoły i uczelnie) oraz organizacji pozarządowych. W związku z wojną i napływem uchodźców kontaktowali się z nami pracownicy instytucji państwa oraz organizacji pozarządowych konsultując pojawiające się lokalnie przypadki domniemanego handlu ludźmi. Rozważano także przypadki hipotetyczne, wiążące się z powszechnie przekazywaną informacją o porwaniach kobiet na granicy. Dodatkowo czynnikiem który zwiększył ilość dzwoniących osób było wydanie przez MSWiA ulotki informacyjnej dla uciekinierów z Ukrainy. Ulotek wydrukowano około miliona sztuk, każda zawierała numer telefonu KCIK i w zasadzie każda osoba przekraczająca granicę ukraińsko-polską dostała taką ulotkę. Ludzie dzwonili z każdym problemem, ponieważ często nasz telefon był jedynym odbieranym. Zgłaszano problemy ze znalezieniem transportu czy noclegu, zaginięcie członka rodziny, pytano gdzie w danym mieście można otrzymać pomoc finansową lub rzeczową, jak wyrobić numer PESEL, jak skorzystać z pomocy medycznej, gdzie są punkty recepcyjne i wiele innych. Kontaktowali się także wolontariusze i personel punktów recepcyjnych i punktów pomocy dla uchodźców, często zmęczeni i przepracowani, potrzebujący porady jak szybko ocenić czy sytuacja z którą mają do czynienia wskazuje na handel ludźmi czy nie.

Udzielono też 380 porad przedwyjazdowych i dotyczących warunków pracy i pobytu za granicą. Do Fundacji La Strada zgłaszane są nie tylko sprawy związane bezpośrednio z handlem ludźmi i pracą przymusową. Dostajemy informacje o naruszeniach praw pracowniczych w stosunku do pracowników cudzoziemskich w Polsce oraz polskich za granicą. Polacy przebywający poza Polską zgłaszają nie tylko kłopoty z pracodawcami, ale także: problemy mieszkaniowe, przemoc w związkach czy inne sprawy z którymi nie wiedzą jak sobie poradzić (np. zaginięcia) Z podobnymi sprawami zwracają się cudzoziemcy przebywający w Polsce, co wynika z faktu iż La Strada kojarzy się z pomocą cudzoziemcom w Polsce oraz szeroko pojętą pomocą

Polakom za granicą. Z uwagi na sytuację wojenną do Polski przybyło wiele kobiet z Ukrainy i te, często zainteresowane były podróżą dalej, do Europy Zachodniej lub wyjazdem do mężczyzn poznanych przez Internet. Takie sprawy zgłaszano zwłaszcza na początku wojny. Do obsługi telefonu w roku 2022 zatrudnione były dwie konsultantki posługująca się językami rosyjskim i ukraińskim oraz psycholog posługujący się językiem hiszpańskim. W stałej gotowości jest też konsultantka mówiąca po wietnamsku. Wszyscy konsultanci posługują się językiem angielskim a niektórzy nawet rosyjskim.

W sytuacji kiedy sprawa nie nadaje się dla Fundacji La Strada kierujemy dzwoniącego do innego właściwego podmiotu.

Profilaktyka handlu ludźmi

Profilaktyka zawsze stanowiła istotną część działań Fundacji. Do roku 2017 podstawowe działania (zajęcia zwane też pogadankami) profilaktyczne realizowane były w ramach zadania KCIK. Obecnie w KCIK pozostało tylko poradnictwo przedwyjazdowe indywidualne, głównie telefoniczne i mejlowe. Jak już wspomniano udzielono 380 porad nt. wyjazdu do pracy za granicę a także nt. warunków pracy i pobytu za granicą. Wydaje się, że z powodu pandemii zainteresowanie podejmowaniem pracy za granicą spadło, jednak w roku 2022 profilaktyka obejmowała także osoby pochodzące z Ukrainy. Celem poradnictwa jest przekazanie rzetelnych informacji przydatnych osobom planującym emigrację zarobkową lub matrymonialną oraz wsparcie emigrantów z Polski w egzekwowaniu swoich praw. Poradnictwo dotyczące praw pracowniczych prowadzone jest także dla pracowników z Ukrainy oraz innych krajów.

Osoby planujące wyjazd za granicę w celu nieturystycznym, które skontaktowały się z nami otrzymały adekwatną poradę, dzięki czemu mogły się uchronić przed staniem się ofiarami handlu ludźmi lub wyzysku w sytuacji podjęcia pracy za granicą. Niemalą część kontaktujących się w sprawach przedwyjazdowych są bliscy kobiet, które wybierają się za granicę w celu matrymonialnym lub romantycznym (zdarza się, że kontaktują się same zainteresowane) Równocześnie dzwoniły i pisały osoby pracujące lub przebywające za granicą a także ich bliscy, zgłaszając sprawy dotyczące warunków pracy i zatrudnienia, nieprzestrzegania praw pracowniczych a także specyficznych problemów wiążących się z pobytem na emigracji. Problemy zgłaszane w obydwu sytuacjach dotyczyły następujących krajów: Austria, Belgia, Cypr, Czechy, Filipiny, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Niemcy, Szwecja, Tunezja, Wielka Brytania, Włochy. Obywatele polscy pracujący za granicą zgłaszali problemy z pracodawcami, takie jak: brak umów, brak pracy, inne niż obiecywano warunki pracy, niewypłacanie wynagrodzenia czy niewłaściwe traktowanie, ale także problemy ze współmieszkańcami na kwaterach, problemy z zagraniczną

służbą zdrowia czy problemy dotyczące spraw osobistych (np. formalności dot. małżeństwa czy rejestracji dzieci a także choroby lub śmierci bliskich). Te osoby otrzymały wskazówki jak sobie radzić w sytuacji problemów z pracodawcą oraz jak zadbać o własne prawa. Przekazywano im także dane kontaktowe organizacji zagranicznych oraz polskich placówek konsularnych. W części sytuacji podejmowano działania na rzecz wyjaśnienia sytuacji i udzielenia pomocy i wsparcia. Zgłaszano także zaginięcia za granicą: często były to sprawy, które ciągną się wiele lat i są trudne do wyjaśnienia. W każdej sytuacji konsultant doradzał w miarę posiadanej wiedzy. W przypadku, kiedy sprawa wykraczała poza zakres kompetencji konsultanta osoby kierowano do właściwych instytucji (NGO lub polskie placówki konsularne).

W miarę czasu i możliwości odpowiadano także na prośby dotyczące spotkań z młodzieżą i przeprowadzenie zajęć profilaktycznych. Część spotkań odbyła się online, jednak w Warszawie można było prowadzić zajęcia w realu. Odbyły się spotkania z uczniami: Liceum Akademickiego w Białej Podlaskiej, Szkoły Podstawowej w Jasieńcu, Zespołu Szkół w Stalowej Woli, Liceum Montessori w Warszawie, Liceum im. Powstańców Warszawy w Warszawie, wychowankami Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego nr 2 w Warszawie oraz studentami Uniwersytetu Warszawskiego, CHAT a także Fachschule für Soziale Arbeit z Alsterdorf.

Działalność szkoleniowa

Fundacja często proszona jest o szkolenia dot. m.in. identyfikacji ofiar handlu ludźmi, pracy z pokrzywdzonymi czy działań profilaktycznych. Chętnie dzielimy się swoją wiedzą i unikalnym w skali kraju doświadczeniem. Nasze szkolenia mają dobrą opinię, ponieważ prowadzone są przez praktyków bezpośrednio pracujących z pokrzywdzonymi i znających specyfikę problemu.

W roku 2022 sytuację zdeterminowała wojna i pojawiło się zapotrzebowanie na szkolenia identyfikacyjne zarówno dla organizacji wspierających uchodźców na granicy polsko ukraińskiej jak i dla organizacji zrzeszonych w Grupie GRANICA działających na granicy polsko-białoruskiej.

Od lat uczestniczymy w szkoleniach dla nowych konsulów. W roku 2022 odbyło się 8 edycji takich szkoleń, podczas których pracownik Fundacji przedstawiał organizację, ofertę pomocową dla obywateli Polski powracających z zagranicy oraz zwracał uwagę na to, co może zrobić konsul w sytuacji zetknięcia się z domniemaną ofiarą handlu ludźmi. Wszystkie szkolenia odbywały się online. Uczestniczyło ok. 100 osób.

Obecność w mediach

Rozpowszechnianie informacji na temat problemu handlu ludźmi oraz informacji profilaktycznych jest integralną częścią misji Fundacji „La Strada”. Przeciętnie udzielamy jednego wywiadu tygodniowo, jednak w sytuacjach szczególnych ma to miejsce częściej. Rok 2022 był rokiem bardzo szczególnym,

ponieważ wojna w Ukrainie zdeterminowała większość kontaktów medialnych Fundacji. Wojna rozpoczęła się 24 lutego a już na początku marca pojawiły się informacje, że na granicy polsko-ukraińskiej kobiety są porywane i wywożone do burdeli. Jakkolwiek informacje te nie zostały potwierdzone w żaden sposób, to media były bardzo zainteresowane ich weryfikacją. Tylko w marcu 2022 udzieliłyśmy 38 wywiadów, zaś w całym roku 2022 odnotowano **100** kontaktów medialnych, co jest absolutnym rekordem. O ile zwykle traktujemy media jako sojusznika w walce z handlem ludźmi, to w roku 2022 poszukiwanie sensacji przez media stało się naprawdę dojmujące. Większość kontaktów medialnych dotyczyła informacji o porwaniach ukraińskich kobiet i wywożeniu ich do domów publicznych. Prawdopodobnie informacje te były rozpowszechniane przez rosyjskich trolli.

Miesiąc	Prasa	Radio	Telewizja	Media elektroniczne
Styczeń				Transisions, tol.org
Luty		Polskie Radio, Program II		Onet.pl
Marzec		Radio France International	TVP Katowice	Interia.pl
	Gazeta Wyborcza Rzeszów	BBC Radio	Al. Jazira	onet.pl
	Gazeta Wyborcza wydanie ogólne	Tok FM	BFM TV francuska	Gazeta.pl
	Kasteberg Post	Radio dla ciebie	TV2 Narodowa TV norweska	frontstory.pl
	New York Times		Telewizja WTK	ntv.co.jp
	Washington Post		Polsat News	CEO Style
	Daily mail		Rete 4 TV włoska	Wp.pl
	Guardian		ABC TV	
	Agencja Reutersa		ZDF TV niemiecka	
	Aftenposten	BBC Radio (Womens hour)	DD TVN	
	Helsingør Sanomat	Radio Wnet	CBC TV kanadyjska	
	Tygodnik Powszechny	Radio amerykańskie NPR	TVP Poznań	
			ITV	
Kwiecień	New York Times	Radio BBC	Al. Jazira	Hallo Zdrowie

	Daily mail		NBC	franceinfo.fr
	Krytyka polityczna	Radio Zielona Góra	CNN	Ngo.pl
		Radio RFM Maxxx	TVN 24	Wirtualna Polska
			CBC	Vice news
Maj	Volkskrant	Tok FM	TV BBC	Canadian network " Global News "
		polskieradio 24	Al. Jazira	Efsyn.gr
			TV Gorzów	
			TVN 24	
Czerwiec	Newsweek	Radio Zachód		
		Radio Catalunya		
		Litewskie Radio publiczne		
Lipiec		Tok FM	TVN	Gazetaprawna.pl
		BBC	TVN 24	Efsyn.gr
				Onet.pl
				Cherta.media
				PAP
				Agencja EFE
Sierpień	Gazeta Wyborcza Rzeszów	RDC	Kanał Izwiestia	Onet.pl
			REN TV	Politiko
Wrzesień	Gazeta Wyborcza Wrocław		TVN 24	
	Głos Siemiatycz			
Październik			Trwam	PBS
		Polskie Radio Wrocław	TV Wrocław	
		TOK FM	TVN (Dzień dobry TVN)	
			News TV	
			Polonia TV	
Listopad		Radio Opole		
		ARD		
Grudzień		Otwarte FM (podkast)		
Ogółem	19	24	32	25

Aktywność Międzynarodowa

La Strada International (LSI)

Od roku 2002 organizacja jest częścią międzynarodowej sieci **La Strada International**, która zrzesza organizacje realizujące w przeszłości Program Prewencji Handlu Kobietami z Europy Środkowej i Wschodniej „La Strada”. W roku 2022 LSI zrzeszało 30 organizacji z całej Europy. Spotkanie sieci odbyło

się w Helsinkach. Niezależnie od spotkań corocznych co miesiąc odbywa się spotkanie członków sieci online.

GRETA

W czerwcu 2022 roku miała miejsce wizyta GRETA (Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings) działających przy Radzie Europy w Polsce. GRETA zajmuje się monitorowaniem wdrażania i przestrzegania przez kraje członkowskie Konwencji Rady Europy nt. przeciwdziałania handlowi ludźmi. Podczas swojej wizyty eksperci odwiedzili biuro La Strady a także jedno z naszych mieszkań rotacyjnych, gdzie spotkali się z osobami tam zakwaterowanymi.

Wizyta ekspertów GRETA w biurze La Strady

Civil Society Platform

Od roku 2007 Fundacja La Strada bierze też udział w pracach Civil Society Platform ciała będącego agendą Komisji Europejskiej. Zadaniem Platformy jest zaangażowanie organizacji pozarządowych pracujących na rzecz walki z handlem ludźmi, ale także wspierających migrantów i pracowników cudzoziemskich, w wymianę informacji, dobrych praktyk i doświadczeń na szczeblu europejskim, monitorowanie wdrażania prawodawstwa unijnego i tworzenie networku na rzecz lepszej koordynacji walki z handlem ludźmi w Unii Europejskiej. W roku 2022 odbyło się jedno spotkanie (nie online) i zdominowane zostało przez temat wojny w Ukrainie.

Jesteśmy także członkiem GAATW (Global Alliance against Trafficking in Women w Bangkoku). W roku 2021 wspólnie z GAATW realizowałyśmy projekty, które koncentrowały się na zbadaniu i dotarciu do imigrantów Azji południowo-wschodniej do Europy.

Projekty azjatyckie

„**Cross-continent Collaborations to Protect Asian Trafficking Victims in Europe**”, jest projektem realizowanym w czterech krajach: Polsce, Holandii, Czechach i Rumunii i jego głównym celem jest zwiększenie dostępu do pomocy prawnej wśród migrantów azjatyckich. Projekt ma trwać

do końca roku 2023. W jego ramach świadczona jest bezpośrednia pomoc prawna dla potencjalnych ofiar handlu ludźmi z krajów azjatyckich. Ponadto organizowane są szkolenia dla prawników, prokuratorów, sędziów, policji, inspektorów pracy i przedstawicieli związków zawodowych w celu zwiększenia zaangażowanie i poszerzenia ich wiedzy. Ponadto prowadzone będą działania polegające na przekazywaniu informacji o ofercie Fundacji La Strada kierowane do migrantów azjatyckich zatrudnionych w różnych sektorach gospodarki.

“From Southeast Asia to Europe: Strengthening migrant and trafficked women's rights to inclusive re/integration” to projekt kierowany do kobiet z Azji Południowo Wschodniej, zwłaszcza pochodzących z Filipin, Tajlandii, Wietnamu i Indonezji. Biora w nim udział organizacje europejskie oraz azjatyckie. Jego założeniami były: zbadanie środowiska migrantek a następnie przeprowadzanie działań wzmacniających i rzeczniczych. W latach 2021-2022 przeprowadzono badanie, które objęło 49 kobiet przebywających i pracujących w Polsce. Badanie kwestionariuszowe dotyczyło 32 kobiet z Filipin i 10 z Indonezji, ponadto przeprowadzono wywiady pogłębione z 4 kobietami z Wietnamu i 3 z Filipin. Pytano o kwestie związane z pracą, spędzaniem wolnego czasu, życie rodzinne a także trudności związane z życiem w Polsce. Na tej podstawie określono jakie potrzeby dotyczące reintegracji i rzecznictwa mogą mieć kobiety z Azji w Polsce.

Inne działania i wydarzenia

Galeria Anty Modern Slavery

Galeria Anty Modern Slavery to kampania której celem była zmiana postrzegania pracy przymusowej w Polsce. Jak już wspomniano większość osób, które zgłaszają się po pomoc do La Strady to osoby pokrzywdzone w wyniku pracy przymusowej i właśnie ta forma handlu ludźmi stanowi obecnie w Polsce największy problem. Zdecydowałyśmy się więc przeprowadzić kampanie, w której językiem sztuki mówimy czym jest praca przymusowa, jak nieodwracalnie rujnuje życie wykorzystywanych osób i dlaczego wszyscy na pracy przymusowej zyskujemy.

Kampania składała się z czterech wydarzeń artystycznych.

Jakkolwiek większość wydarzeń kampanii odbyła się w roku 2021, to w roku 2022 światło dzienne ujrzały wideorelacje z nich a także ww. wideorelacje znalazły się na kanale You Tube Ogólnopolskiej Sieci Organizacji Pozarządowych przeciwko Handlowi Ludźmi. Na rok 2022 przeniesiono ostatnie wydarzenie, które pierwotnie miało być turniejem TikToka lub bitwa raperską. Ostatecznie, po wielu konsultacjach zdecydowano się na utwór raperski, jako formę zrozumiałą zarówno dla odbiorcy starszego jak i młodszego i nieagresywna jak bitwa. Utwór pt. „Nie mam dobrych wiadomości” przygotowali polscy artyści tworzący rap, hip-hop oraz muzykę elektroniczną: Vienio, Łysonzi Dżonson oraz duet Cukier (Amek Krebs i Bartek Caboń). Bohaterem utworu „Nie mam dobrych wiadomości” jest mężczyzna, ofiara pracy przymusowej. Dodatkowo w ramach wydarzenia wyprodukowano też film:

„Nie mam dobrych wiadomości. Making of...” w którym artyści mówią dlaczego zaangażowali się w projekt oraz alternatywny teledysk do utworu „Jaguary” wykonywanego przez ZERO89.

Ponieważ „Galeria” była z założenia projektem edukacyjnym przygotowano także scenariusze zajęć do wykorzystania przez nauczycieli.

Twórcy utworu „Nie mam dobrych Wiadomości

Kręcenie spotu „Anty Modern Slavery, 10 grudnia 2022”

Odpowiedź na wojnę w Ukrainie

Wojna, która wybuchła 24 lutego w Ukrainie i jej skutki zdeterminowały naszą pracę w roku 2022. Kryzys uchodźczy na granicy ukraińsko-polskiej sprawił, że zaistniała konieczność podjęcia działań skierowanych do obywateli Ukrainy. Przede wszystkim uruchomienia dodatkowych dyżurów w językach ukraińskim i rosyjskim oraz przeprowadzenie działań profilaktycznych przeznaczonych dla uchodźczyń. Pomogło w tym wsparcie z Fundacji Edukacja dla demokracji w ramach programu „Wspieramy Ukrainę”, które pozwoliło na zatrudnienie dodatkowej konsultantki, przygotowanie ulotki profilaktycznej, research i utworzenie stale aktualnej bazy informacji dla uchodźców oraz wydanie kalendarza informacyjno-wzmacniającego w języku ukraińskim.

Otrzymaliśmy też wsparcie Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji na realizację projektu: „Wsparcie dla ofiar handlu ludźmi uciekających z Ukrainy” Projekt ten był realizowany od 01.07.2022 do 31.03.2023. W ramach realizowanych działań La Strada zapewniła mieszkania chronione uchodźcom z Ukrainy. Pomoc uzyskały trzy kobiety oraz dwoje dzieci. Ponadto w ramach projektu przeprowadzono ankietę na temat nowej w polskim systemie opieki instytucji tymczasowego opiekuna prawnego dla dzieci bez opieki, aby móc ocenić jego funkcjonalność, skuteczność i ewentualne braki.

Przeprowadzono 25 wywiadów i sporządzono raport oceniający system tymczasowej opieki nad nieletnimi z Ukrainy. Raport jest w trakcie przygotowania.

Projekt sfinansował również utworzenie aplikacji dla młodych ludzi z Ukrainy, którzy dzięki dostępowi do odpowiednich informacji, będą mogli uniknąć ryzyka potencjalnego wykorzystywania. Informacje w aplikacji są dostosowane i przeznaczone dla młodzieży.

Fragment aplikacji

Kolejnym efektem tego projektu było wykupienie programu - platformy SORGA, w pełni sprofilowanej i dopasowanej do potrzeb La Strady. Fundacja uzyskała dzięki temu możliwość zarządzania bazą beneficjentów i efektywnego zbierania danych. Ułatwiło to również tworzenie analiz i bardziej szczegółowych raportów według wybranych kryteriów.

Platforma zapewnia łatwe i bezpieczne wprowadzanie i przechowywanie danych, zwiększając możliwości La Strady w zakresie kreowania i udzielania dopasowanej pomocy beneficjentom poprzez tworzenie unikalnych profili oraz zakresu potrzeb beneficjentów.

Innym projektem realizowanym w ramach „Ukraine response” był projekt dofinansowany przez Polską Akcję Humanitarną. Celem projektu było dostarczenie osobom zgłaszającym się do telefonu Fundacji La Strada i Krajowego Centrum Interwencyjno- Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi ze sprawami nie związanymi z handlem ludźmi możliwie prawidłowych informacji i wsparcia w zrozumiałym dla nich języku. Beneficjentami byli w szczególności migranci z Ukrainy, zarówno zagrożeni handlem ludźmi jak i poszukujący informacji a także obywatele polscy wspierający migrantów oraz organizacje pozarządowe i instytucje potrzebujące informacji.

W ramach projektu Fundacja przeprowadziła szkolenia zarówno dla osób, które z racji wykonywanego zawodu mogą zetknąć się z ofiarą, bądź potencjalną ofiarą handlu ludźmi: Policja, Straż Graniczna, pracownicy socjalni, konsulowie, pracownicy Fundacji La Strada. Specjaliści przeprowadzili także szkolenia w placówkach oświatowych dla nauczycieli a także uczniów i studentów, używając do tego własnych pomysłów i scenariuszy.

Przez cały okres trwania Projektu poprzez infolinię i komunikatory udzielono informacji 1709 osobom.

Równocześnie klienci korzystali z konsultacji prawnych, dotyczących prawa pobytowego, karnego, cywilnego, rodzinnego, administracyjnego oraz prawa pracy. Konsultacje odbywały się zarówno w poradni Fundacji jak i poprzez komunikatory czy infolinię.

Oferowano także wsparcie psychologiczne, zapewniane przez psychologów pracujących w Fundacji jak i osoby z zewnątrz. Wsparcie psychologiczne otrzymywali zarówno klienci Fundacji jak i pracownicy oraz stażyści. Konsultacje odbywały się w języku polskim, angielskim, hiszpańskim, ukraińskim i rosyjskim.

5

Zasad bezpieczeństwa
Dla uciekających przed wojną na Ukrainie

1 Trzymajcie się dwójkami, trójkami, nie wsiadajcie do samochodów pojedynczo.

2 Poproś osobę, która oferuje Ci pomoc (transport, mieszkanie, pracę) o pokazanie dokumentu tożsamości.

3 Zapytaj na jakich warunkach oferowana jest pomoc.

4 Zapisuj numery telefonów osób, które Ci pomagają, mogą się przydać.

5 W sytuacjach wątpliwych i podejrzanych zwróć się do Policji i Straży Granicznej. W razie poważnych problemów zadzwoni do Fundacji La Strada +48 605 687 750.

La Strada

La Strada Fundacja przeciwko handlowi ludźmi i niewolnictwu.

Ulotka informacyjna dla kobiet z Ukrainy

Darowizny

Od roku 2022 współpracujemy z Jeronimo Martins Polska SA, właścicielem sieci supermarketów „Biedronka”, w ramach programu niemarnowania żywności. Dzięki udziałowi w tym programie pozyskujemy bezpłatnie żywność z kończącym się terminem przydatności. Żywność jest przekazywana do schronisk prowadzonych przez Fundację oraz pomiędzy klientów mieszkających poza schroniskami. W tym roku darowizny te były szczególnie ważne, biorąc pod uwagę szczególnie dużą liczbę klientów Fundacji i KCIK oraz postępującą inflację.

Ponadto nasza organizacja otrzymała szereg darowizn pieniężnych (wykazano je w sprawozdaniu finansowym). Darowizny te zwykle miały pewne zastrzeżenia, przede wszystkim darczyńcy zastrzegali, że mają być przeznaczone na pomoc uchodźcom lub generalnie kobietom. W roku 2022 darowizny pieniężne przekazali m.in.: L’Oreal, Exodus Cry, Segro Poland sp. z o.o,

Gremia

Reprezentantki Fundacji uczestniczyły w roku 2022 w następujących gremiach:

- Zespół do spraw przeciwdziałania handlowi ludźmi. Organ pomocniczy Ministra SWiA
- Mazowiecki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi
- Komisja Dialogu Społecznego ds. cudzoziemców w Warszawie

-Zespół do Spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności

Przedsiębiorstw: organ pomocniczy Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej

Jesteśmy także organizacją członkowską i założycielską Ogólnopolskiej Sieci Organizacji Pozarządowych przeciwko handlowi Ludźmi. Sieć została założona w roku 2014 i w ciągu dwóch lat trwania projektu zgromadziła prawie 20 organizacji członkowskich. Jednak w ciągu kilku ostatnich lat część organizacji zaprzestała działalności. Zorganizowane w lipcu 2022 spotkanie sieci zgromadziło przedstawicieli 10 organizacji.

Z uwagi na sytuację wojenną pojawiły się także gremia dodatkowe zajmujące się sytuacją osób z Ukrainy. Gremia te tworzone były głównie przez organizacje międzynarodowe przybyłe do Polski w związku z kryzysem uchodźczym na granicy polsko ukraińskiej. Były to spotkania online, okazjonalnie w realu. Organizatorami były m.in. : UNHCR, IOM, VOICE.

Nagrody i prestiż

W lipcu nasza prezeska Irena Dawid-Olczyk została laureatką nagrody (TIP Hero) czyli Bohaterką zwalczania handlu ludźmi. Tę niezwykle prestiżową nagrodę wręczył jej w Waszyngtonie Sekretarz Stanu Anthony Blinken. Nagroda została przyznana: „w uznaniu dla jej niezwykłego przywództwa w bezpośredniej pomocy ofiarom handlu ludźmi” oraz „utrzymaniu silnych więzi z polskim rządem, by zapobiegać wykorzystaniu uchodźców przekraczających granicę polsko-ukraińską”.

Wiceprezydent Stanów Zjednoczonych wręcza nagrodę TIP Hero Irenie Dawid -Olczyk

Uczestniczyliśmy też w niesamowitym i jedynym w swoim rodzaju wydarzeniu: koncercie Orkiestry Praw człowieka w maju 2022 roku. Orkiestra Praw człowieka to inicjatywa grupy muzyków z całej Europy. Co roku odbywa się koncert z którego dochód przeznaczany jest na wsparcie

organizacji działających na rzecz przestrzegania praw człowieka. W roku 2022 wsparto La Strada International oraz Avant Garde Lawyers.

Przedstawicielki La Strady i Avant Garde Lawyers na scenie Filharmonii w Lucernie podczas koncertu.

Podsumowanie

Rok 2022 niewątpliwie był rokiem kryzysowym i pełnym wyzwań. Przyczyniła się to tego głównie wojna i kryzysy uchodźcze na granicach polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej. Wyjście z pandemii i natychmiastowe wejście w rzeczywistość wojenno-uchodźczą a także większy niż kiedykolwiek napływ klientów sprawiły, że zespół Fundacji częściowo nie uniósł nadmiaru wyzwań i część osób zrezygnowała z pracy, co postawiło nas przed koniecznością szybkiego znalezienia nowych osób tak, aby nie obniżyć jakości usług. Wydaje się jednak, że pomimo problemów i niespodziewanych wyzwań daliśmy radę.